СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 273. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця 22-го листопада 1935. — VOL. XLIII. No. 273. Jersey City, N. J., Friday, November 22, 1935. THREE CENTS

БОРОТЬБА ЗА БЕЗПОСЕРЕДНЮ ДОПОМОГУ

ВАШИНҐТОН. — Конференція посадників американських міст ухвалила резолюцію, щоб федеральний уряд не касував безпосередньої допомоги, але старався дати безробітним роботу, а рівночасно давав допомогу тим, що роботи не мають.

Рівночасно по ріжних містах краю відбувалися віча, на котрих бесідники протестували проти знесення безпосередньої федеральної допомоги.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД БЕРЕТЬСЯ ЗА КАМПАНІЮ ПРОТИ АВТОМОБІЛЬНИХ ВИПАДКІВ.

ВАШИНҐТОН. — На припоручення президента Рузвелта федеральний уряд возьметься в грудні за кампанію проти автомобільних випадків.

Тому, що число автомобільних випадків в Америці досягло в 1934 році суми 100,000, федеральний уряд уважає за потрібне вмішатися в цю справу та своєю акцією допомогти зменшити це число.

Задумує уряд наперед скликати конференцію в цій справі.

УЖЕ ЛАГОДЯТЬСЯ ДО ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Краєвий републиканський комітет уже вибрав спеціяльних 16 людей для зібрання фондів на наближаючіся вибори президента Злучених Держав.

До цього комітету підобрано самих завзятих ворогів „політики нового розділу”. Видно, републиканська партія думає збити для себе політичний капітал з опозиції проти цеї політики президента Рузвелта.

КОНТРАКТ ПРО НІМЕЦЬКУ СТАЛЬ ТАКИ ВІДКЛИКАНО.

НЮ ЙОРК. — Під натиском протестів проти вживання німецької сталі на будову „триборового мосту” „влада будови мосту” відкликала свій контракт з німецькою фірмою на доставу сталі на суму 19,000 долярів та зробила контракт на цю доставу з американським підприємством Джовнса й Лафлина з Питсбурга.

ЛІКАР ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВБИВСТВА З МИЛОСЕРДЯ.

БРИДЖПОРТ (Конетикот). — Д-р Майрон Варинер признався публично, що в 1887 році він укоротив муки Адольфусові Лє Турно. Лікаря покликано до хорого, котрий підчас якогось випадку на полюванню дістав ладунок рушниці в обличчя. Лікар переконався, що деякі сіканці зайшли аж до мозку. Вилікувати його було можна, але він певно був би небезпечним маніяком. Тому він за згодою родини спричинив смерть пацієнта.

Признання лікаря стрінулося тепер з деяким недовірям, бо родина Лє Турна каже, що цього не було. На це лікар каже, що їх заперечення зовсім зрозуміле, бо вони католики, а католицька релігія їм не дозволяє годитися на вбивство з милосердя.

ПЛЯНУЮТЬ ВЕЛИКИЙ ДОКОВИЙ СТРАЙК.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — Юнія корабельних вантажників виробила плян загального страйку цих робітників та здержати щонайменше 70 процентів усього корабельного перевозу Злучених Держав.

Страйк може обхопити 14,000 корабельних вантажників на побережжі Тихого океану, 8,000 у портах Мексиканського заливу та 120,000 у портах Атлантійського океану.

Страйк викликали власники корабельних ліній, не хотячи згодитися на домагання робітничої юнії.

Уже сама загроза страйку здержала виїзд американського вантажного корабля „Ореґон”, що мав завезти нафту до Сомалії на війну проти Етіопії.

НЕ ДАВАЛИ РОБІТНИКАМ ПРИСТУПАТИ ДО ЮНІЇ.

НЮ ЙОРК. — Перед „краєвою радою для промислових відносин” почалося тут слідство над трактуванням робітників підприємствами.

Зараз першого дня юнія робітників, занятих при виробі міхів, предложила раді докази, що деякі підприємства вживають preріжних погроз і насильств, щоб не дати робітникам приступати до юнії.

ЩЕ ОДИН РЕКЕТ.

НЮ ЙОРК. — Стейтова прокураторія веде слідство проти нового рекету, який загально називають „черiті рекет”, а котрий полягає на тому, що рекетіри збирають гроші при помочі балів і тим подібних імпрез нібито на добродійні цілі, а потім гроші на ці цілі не віддають, але задержують собі.

Прокураторія вже поставила під суд шайку таких рекетірів, що влаштували баль нібито на допомогу безробітним, а зиски сховали собі в кишеню.

МАСОВЕ ЗАТРОЄННЯ.

САН ФРАНСІСКО (Каліфорнія). — Уряд здоровля розслідкує затроєння на смерть 20 осіб якоюсь затроєною поживою. Слідство показує, що затруїлися вони відай пекарською содою.

Уряд здоровля казав арештувати 2 людей, відповідальних за торговлю цим артикулом, та видав осторогу до господинь, щоб не вживали затроєної соди до печення.

НАЙСТАРША УКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА БІБЛІОТЕКА.

В Харкові готуються до святкування 130-ліття заснування громадянської бібліотеки. Бібліотеку заснував 1805 р. Каразін, що подарував 3,000 книг. Нині бібліотека має 750,000 томів і великий відділ рукописів (між иншими грецькі з XII. й XIII. в., арабські з 1562., рідку арабську аритметику й т. п.).

СМЕРТЬ В АВТОВІЙ КАТАСТРОФІ.

Вертаючись автом з Форт Віліям (Канада) зо святкування 25-літнього ювилею подружжя Л. Маковського та його жінки, ґрупа наших людей наїхала в Муріло на переїжджаючий товаровий поїзд 14 миль на захід від Порт Артура. Поїзд розбив авто на двоє. В катастрофі згинули обоє Маковські (ювиляти) та жінка Павла Солтиса з Муріло. Пять інших, що їхали в авті, а це Андрій Кослюк, та його жінка, 17-літня В. Маковська, пятьлітня Олена Солтис і Данило Кослюк з Какабека Фолс — покалічені, між ними оба Кослюки тяжко. Ратункове поготівля з Форт Віліям забрало покалічених до шпиталю.

ПОДАТОК ВІД ПТАХІВ.

В югославськім місті Загребі наложено нечуваний дотепер податок — від птахів, щоби полатати погані міські фінанси. Оподатковано канарки й соловейки в клітках по $4, а інші півучі птахи по $3 річно. Навіть за горобці треба платити по 40 центів, якщо вони в клітках.

ПРОПИЛИ $12,506,000.

В минулому році населення Канади випило 3,413,948 ґальонів горівок і спирту й пропило $12,506,000. Вино й пиво тут не враховані.

МІСЬКЕ ШУМОВИННЯ.

З усіх канадійських міст відсотково найбільше молодечих проступників має Вінніпеґ. Двічі стільки, що Торонто і Венкувер.

ПРИПЛИВ МОЛОДІ ДО ХАРКІВСЬКИХ ВИСОКИХ ШКІЛ.

Харківський кореспондент київських „Вістей” м. і. пише: „Приплив молоді до високих шкіл Харкова в цьому році найбільший за останніх пять років. Відзначається потяг робітничої молоді до медичної освіти. До харківського медичного інституту подано 1,646 заяв на 700 вільних місць. До стоматольоґічного відділу 340 заяв на 150 місць, фармацевтичного — 347 на 200 місць. Серед вступаючих багато робітників, дітей робітників, спеціялістів, колгоспників”.

АВТОМАНІЯК.

Є в Анґлії чудак Томас Стадлей, що страшно любить авта. Коли тільки появиться якийсь новий модель, він його купує. За останніх 9 літ купив він 850 авт і за два останні тижні виміняв три недавно куплені.

ШКОЛА ЗЛОДІЇВ.

Школу злодіїв викрили в Кишеневі (Румунія). Професорами в цій школі були старі злодії. Один з них мав 80 літ. Учили вони молодих людей свого ремесла.

ХОЧУТЬ ТОРГУВАТИ З СССР.

В Канаді обовязує заборона торгувати з советським Союзом. Одначе ґрупа східньо-канадських фабрикантів одіння старається, щоб отавський уряд уневажнив заборону та дозволив їй вислати до СССР свої товари. Оце квебекський провінціональний міністер муніципальних справ, промислу й торговлі поїхав до Вашинґтону, де переговорює з советським амбасадором Трояновським у справі навязання канадсько-советських торговельних взаємин.

Заборону торгування з СССР видано в Канаді після того, як стверджено, що большевицька влада продукує деревний матеріял системою невільничої праці політичних вязнів-засланців і збуває його по домпінґових цінах за границями. Премієр Бенет строго придержувався тієї заборони. Одначе новий премієр, Мекензі Кінґ, мабуть менше скрупулятний від Бенета й невиключене, що виконає бажання промисловців зо східньої Канади.

ТАКОГО НЕМА НІДЕ В В СВІТІ.

Кождий дорослий советський горожанин дістав леґітимацію, на котрій вписаний реєстр його подруж і розводів. У той спосіб большевицька влада хоче мати списану подружу карієру своїх горожан. В большевії йде тепер „ударна” кампанія проти розводів.

ОШУСТВО НЕ ПОПЛАЧУЄ.

Миколі Тарновому не повезло з виборами. Піддурений якимсь комуністичним аґітатором, Тарновий піднявся голосувати на комуністичного кандидата Тима Бека в Вінніпеґу, очевидно, підшившись під чуже імя. Приловлений на большевицькім шахрайстві, Тарновий дістав у поліційнім суді 18 місяців вязниці.

ЖАХЛИВА ПІМСТА МУЖА.

В бесарабській місцевості Малькочі трапилася цими днями жахлива родинна траґедія. Стефан Бутої від довшого часу підозрівав свою дружину в тому, що вона його зраджує. Одного дня він нібито виїхав до міста, але внедовзі вернувся і в хаті своєї жінки не застав. Була вона у свого любчика. Бутої сильно побив свого суперника, а жінку привів додому. Там у страшний спосіб пімстився на ній за зраду: обтяв їй вуха, відтяв язик; а врешті вилками виколов очі. Бідна жертва померла серед великих мук. Бутоя арештували.

ПРОЄКТ ПОЛУЧИТИ БАЛТІЙСЬКЕ МОРЕ З ЧОРНИМ.

Румунська преса пише тепер про проєкт румунського інжиніра Поповічі получити Балтик з Чорним морем. Колиб це вдалося зробити, то шлях з північної Европи до південно-східньої був би скорочений з 5,000 кільометрів до 900 км. Водний шлях вів би Вислою, Сяном, Дністром, Прутом, а Прут був би получений з Дністром нововибудованим каналом. З уваги на великі кошти, звязані з виконанням такого проєкту, пропонує його автор створити окрему міжнародню фінансову орґанізацію.

УБИВСТВО ЧЕРЕЗ НАРКОТИКИ.

56-літній безробітний актор Ґарі Ґлейзер у Ню Йорку вбив свою жінку, а потім пострілив себе тяжко два рази. В поважнім, але не безнадійнім стані його відвезено до шпиталю, де він признався поліції, що до вбивства довів його брак гроша на купно наркотиків.

РОЗСЛІД НАД СМЕРТЮ В ДОМІ МІЛІОНЕРА.

Велика лава присяглих суддів у Вест Честер, Пенсилвенія, розслідила смерть акторки Евеліни Ґуї, що згинула тут загадочною смертю в домі міліонера Генрія Годелстона Роджерса, та прийшла до переконання, що дівчина зовсім певно сама наложила на себе руку.

342 КАНДИДАТИ ВТРАТИЛИ ДЕПОЗИТИ.

Більше як третина, 342 із 894 номінованих кандидатів у федеральних канадійських виборах втратили депозити. Домініяльна каса збогатилася на $68,400.

СТШЕЛЬЦИ ГУЛЯЮТЬ.

Селянські хлопці Федь Жмур, Микола Максимишин і Венедикт Джорджик зі Швейкова верталися з фестину в Голгочах, пов. Підгайці. На дорозі під селом напали на них „стшельци” в числі 35 хлопа й зачали їх товкти кулаками й копати ногами. Колиж хлопці зачали втікати, стшельци жбурляли за ними камінням. Підчас випадку був присутній постерунковий Сушевський, але не перешкодив стшельцам у хуліґанськім нападі, лише пізніше списав із побитими протокол. Хлопці мають покалічені ноги, голови та інші части тіла від ударів чобіт і ножів.

ІНТЕРЕС.

В Токіо трапився цими днями такий цікавий випадок: Підчас ліцитації одної фабрики сірників урядовці скарбового уряду завважали на коробці сірників напис: „Геть з Японією!” Директор фабрики, до якого звернулися по вияснення в цій справі, відповів таке: „Моє підприємство вело оживлену торговлю з Китаєм. Щоби вдержатись на китайському ринку, ми мусіли рахуватися з національними почуваннями китайських патріотів і вмістити цей напис на коробках. Інтереси йшли нам добре, аж наступив зворот у політиці Нанкіну. Коли китайський уряд заборонив вести в Китаю протияпонську пропаґанду, китайські купці звернули нам товар і відкликали всі свої замовлення. І це було причиною нашого банкротства”.

АРМІЯ МИШЕЙ У ПОХОДІ.

З Китаю доносять про таку подію: Армія мишей, яких число обраховують на 50,000 штук, зробила наїзд на містечко Ченґчонґ, у провінції Фукієн. Миши переносилися з печер коло Ченґчонґ в інше місце, віддалене кілька миль, і маширували серединою міста в повному ладі. Коти й пси тікали, куди попало, а населення замикалося по домах. Минуло 12 годин, заки остання миш опустила місто. Підчас недовгого кватирунку в місті мишача армія поїла велику скількість харчів.

КАРТИНИ З УКРАЇНСЬКОЇ НЕВОЛІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ

ЛЬВІВ. — Українські часописи занотовують такі останні події, звязані з насильством польської влади над українським народом:

В Старім Селі коло Львова побили Поляки Українця Олексу Дацка, що ходив по селі, благаючи милостині, а його брата пробили штилетом.

В Плавучі Малій, повіт Бережани, поліція побила 8 Українців за те, що йшли через село в двох чвірках, бо це вважала вона вже демонстративним походом і бунтом проти польської держави.

В селі Ганівці, в Бурштинщині, напав солтис разом з Поляками, що держали варту, на Українців, приявних на аматорській виставі місцевого Кружка „Рідної Школи”, і колами розігнав їх.

В Кутищу, повіт Броди, польські „стшельци” напали з кацапами на дім читальні „Просвіти” та здемолювали його, при чому стріляли до тих, що хотіли боронити народнього добра.

У Львові беруться Поляки ставити величавий памятник Пілсудському, щоб тим маніфестувати польськість міста. Біда тільки, що гроші мусить дати таки уряд, бо від польської суспільности важко стягнути. Та уряд здере ті гроші від українських податковців.

Таки вдалось одному українському священикові виратуватися від польської тюрми за образу Пілсудського. Тернопільський апеляційний суд зніс такий засуд на о. Яцишина, котрого нижчий суд засудив на півтора року тюрми за образу Пілсудського. Та ще не знати, чи прокураторія не буде домагатися ще нової розправи, вносячи спротив проти рішення тернопільського суду.

В Блехові забрав польський екзекутор одному Українцеві січкарню за залеглі податки. Та збіглися сусіди-селяни й відібрали екзекуторові січкарню, а його самого побили. Екзекутор покликав потім поліцію.

До польської тюрми в Станиславові привезли 20 селян з Калущини, що зачали переводити хліборобський страйк, бо за хліборобські продукти давали їм таку ціну, що вона ніяк не йшла впарі з видатком на насіння і з працею, вложеною в продукцію.

СТРІЛЯЮТЬ У ГОЛОДУЮЧИХ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — Ужгородський „Вперед” надрукував подану послом Юліяном Реваєм новинку, в якій він розповідає про те, що на мадярському пограниччі недалеко Берегова застрілено жінку, матір 4 дітей, що переносила з Мадярщини 15 кільоґрамів пшениці. А недавно застрілено українського робітника, як переносив якесь зерно з Румунії. Пос. Ревай пише:

„За 15 кґ. пожертвувала мати своє життя. Несла те зерно, щоб мати чим нагодувати своїх 4 дітей. Не могла дальше дивитись на біду, не могла спокійно слухати плачу голодних діточок. Ради своїх невинних діточок пустилася в дорогу, щоб уратувати їх життя, але сама більше не вернулась. Помогти хотіла. Не помогла, згинула на полі боротьби з голодом. А дома плачуть невинні діти та даремно чекають своєї мами. Хто той нещасний, що застрілив матір голодних дітей? Чи здріґнулося його серце від цього страшного вчинку? Нещасна та система, котра приказує стріляти у голодних людей! Несе бідолаха 15 кільоґрамів пшениці, життям заплатить. А коли спекулянти перевозять міліони валюти, або на сотні тисяч товару, то їм нічого не станеться; колиж і піймають їх, то грошево покарають їх. Бідолаха пішки, тайком, як звірина крадеться, а інший автом сміло їде. Ось яка система!”

Так виглядає образ з життя українського народу на Закарпатті під Чехословаччиною.

ГОЛОД У БЕСАРАБІЇ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Буковинська „Самостійність” подає таке про голод серед українських селян у Бесарабії, що опинилися під Румунією:

„Сьогодні одержуємо нову, повну жаху вістку: доведені до розпуки голодом родичі продають своїх дітей, щоб лише роздобути кусник хліба для решти рідні. Румунські часописи вже подають кілька таких випадків”.

Люди покидають села, бо вже другий рік не зародило і нема як і чим жити. Українська студентська молодь у Чернівцях перевела одноденну голодівку, а ощаджені гроші призначила на допомогу голодуючим Українцям у Бесарабії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число в пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 центві

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА — НА СУДІ

З того, що доносять нам американські кореспонденти з Варшави про перші дні розправи проти українських студентів і студенток, виходить, що польська прокураторія обвинувачує теж американських Українців за те, що складають жертви на піддержання української терористичної акції, зверненої проти Польщі.

Нам здається, що Польща буде намагатися на тім суді представити Організацію Українських Націоналістів як організацію терористичну, і як свого роду міжнародню, що має свої ячейки чи може й філії по ріжних европейських центрах, як теж у Злучених Державах. Отим вона захоче в підступний спосіб звернути на неї увагу інших держав, особливо таких, яким не дуже то пожадано мати в себе того роду організацію чи давати захист ріжного роду революціонерам, що проповідують терроризм.

Впадає в вічі і те, що точнісенько в той самий день, коли зачато в Варшаві розправу проти „українських терористів", розпочато теж розправу в Франції проти „хорватських терористів". Як про українських так і про хорватських терористів кажуть, що їх акцію фінансують їхні родимці в Злучених Державах. А, як відомо, американські Хорвати прогосили цілком отверто, що вони фінансують оборону тих Хорватів, яких судять у Франції за те, чого вони не поповнили. Як бачимо, то Хорватів судять за здогадну участь у вбивстві югославського короля Олександра (при чім згинув і французький премієр Барту), а Українців судять за здогадну участь у вбивстві польського міністра Перацького. Тільки є та ріжниця: Хорватів судить французький суд, а Українців — польський.

Для нас в Америці важне тепер те, щоб ми, коли вже Польща і нас зачіпає, заняли супроти неї і в тім випадку гідне становище. Ми можемо мати ріжні погляди щодо самої революційної акції в Польщі чи способу її ведення. Та це є наша внутрішня справа, а нічия інша. І в нас може, хто хоче, заявлятися проти терористичних метод боротьби, так як заявився проти них саме тепер хорватський провідник д-р Володимир Мачек у Загребі. Але всі ми не можемо під ніяким оглядом заняти іншого становища супроти польського уряду, як його заняв Мачек супроти югославського. А Мачек, обговорюючи суд над хорватськими терористами в Франції, підкреслив, що коли Хорвати беруться за терористичні акти супроти Югославії, то вони тим тільки наслідують югославський уряд, що вживає терору супроти Хорватів. Так є і з українськими терористами. Супроти польського терору неможливо подумати, щоб жива нація не відповідала Польщі теж терором.

Евген Онацький (Рим).

З ІТАЛІЇ

II.

Італія борониться від санкцій.

Італійський нарід розпочав уже боротьбу за своє життя, загрожене проголошенням з боку Ліги Націй економічних санкцій. Італійський уряд зосереджує в своїх руках ціле економічне життя країни і намагається зарадити тому бракові ріжних сирівців, що робить пролетарську Італію залежною від інших далеко багатших, плютократичних націй. Боротьба за свій хліб, що її на протязі довгих років провадив фашистівський уряд, забезпечує італійський нарід з цього боку: макаронів і хліба не бракуватиме. Зате бракуватиме картоплі, бракуватиме мяса, бракуватиме вівса для коней, бракуватиме навіть олію. Але це нікого не лякає. Італійці виявляють вражаючу бадьорість духа і в перспективі економічних злиднів готові підперезатися тісніше. Уряд видав декрет, яким забороняється їсти мясо у вівтірки, а в середи не можна їсти воловини, свинини та баранини. Крім того, як відомо, католики не їдять мяса в пятниці. В інші дні готелі і ресторани не мають права давати своїм гостям більш одної мясної страви на обід чи на вечерю. Цей декрет обовязує шість місяців. Зогляду на брак вугля скорочується скількість потягів. Автім фашистівський уряд, маючи на увазі повільне звільнення Італії від вуглевої залежности, вже віддавна переводив електрифікацію багатьох важливіших залізниць Італії, вживаючи для них електрифікованих ліній, замісць вугля, енергію ріжних гірських потоків, при чому в багатьох випадках, для збільшення їх сили, робив штучні величезні озера. Саме тими днями закінчено електрифікацію залізниці Фльоренція — Рим і Рим—Неаполь. Позатим, для переведення дальшої економії на вуглю всі міністерства й громадські та державні установи, а за ними й приватні товариства та крамниці, змінюють свій поділ праці, починаючи працювати вранці з першим світлом, в осьмій годині ранку, і закінчуючи в шестій увечір. В той спосіб переводиться економія на опаленню і на освітленню. З огляду на брак паперу всі часописи мають виходити не більше, як на шістьох сторінках, а багато ріжних офіційних видань, що служили більше для архівів, ніж для життя, перестають взагалі виходити. Поруч з тим переводиться дуже інтензивну пропаганду за бойкот якогонебудь краму, що походить з країн санкціоністів, а головним чином з Англії. Треба признати, що ця пропаганда йде по лінії найменшого спротиву, бо рішучо все населення зі своєї власної волі відмовляється купувати англійський крам. Можна бути певним, що Англія на довгі роки втратить італійський ринок.

З того всього користає Німеччина, і, думаю, що й Америка не залишиться багато позаду. Англія надіється, що Італія дуже швидко витратить свої запаси золота (має тепер чотири міліярди лір), але якщо судити по настрою мас, то в народі знайдуться ще других чотири міліярди, якщо уряд їх потребуватиме. Рідко який уряд знаходив таку підтримку і зрозуміння в народніх масах, яку знаходить тепер в Італії фашистівський уряд. Можна подумати, що Англія навмисно переводила таку свою політику, щоб остаточно обеднати цілий італійський нарід навкруги Мусолінія. Може бути, що дальші трудноші, невдачі, злидні піділлють чимало холодної води в теперішній запал, але ми пишемо про те, як справа виглядає в цей момент.

Італійці є готові підперезатися тугіше, є готові сидіти на одних своїх макаронах, але певна річ, не поступитися.

Можна бути ріжних поглядів на самий італійсько-етіопський конфлікт. Можна навіть, якщо хто має багато охоти і доброї волі, вірити в щирість бажання англійських імперіялістів та московських хижаків боронити незалежність і свободу Етіопців, що досі не мали часу відмовитися від рабства, але в усякому разі **не можна** не подивляти тої одноцушности й завзятости італійського народу, тої його свідомости національних загальних потреб та його вміння відмовлятися для них від комфорту та вигідного міщанського життя.

Тепер в Італії панує погляд, що його Мусоліні не дурно прищеплював молодшому поколінню:

„Краще прожити один день відважним львом, ніж довге життя лякливою вівцею.

(Кінець).

ЗВЕЛИЧУВАННЯ НУЖДИ

В останньому числі (26.) органу Союзу Українських Купців і Промисловців **„Торговля і Промисл"** надрукована передовиця В. Несторовича під поданим вище наголовком. Передрукуємо її у скороченому вигляді.

Український нарід у своїй масі матеріяльно дуже бідний, через те життєвий рівень його дуже низький. Ця атмосфера нужди ввійшла в кість і кров кожного Українця і викликала явища, які ніяк не сприяють тому, щоби викресати з себе якнайбільше життєвої енергії і змагати до добробуту, до збогачення. Навіть засібні одиниці кривляться, вдають нещасних, ходять часто обідрані, достроюють свої життєві вимоги до примітивізму дійсно вбогої маси, представляючи тип „бідного богача".

Чи не доводилось нам зустрічати сільського дуку, який нічим не вирізняється від сільської бідноти, живе майже у свинюшнику, хоч міг би поставити хату на зразок німецького чи французького селянина? Його родина їсть з одної миски, зодягається майже в лахміття, не має ніяких вищих життєвих вимог, хоч із матеріяльного боку вповні забезпечена і позволити собі може навіть на своєрідний „люксус".

Чи не доводилось вам зустрічати теж нашого міщанина чи інтелігента в подертій краватці, у вилиняному, а то й обтороченому одязі, дарма, що майно в нього є і є відложені гроші? Він не відчуває ніяких потреб, крім найпримітивніших, що його втримують при житті. В хаті в нього обстановка нуждена, а часто і діти неохайні, недбайливі, зовсім за зразками батьків. Вони демонструють назверх нужду, недостаток...

Та гірше всього те, що нужда є чимось в роді **всенаціональної релігії**, що заможніша людина, яка не законспірює, не вкриває свого майна чи заробітку і вживає його так, як вживає його людина на заході, є обектом зависти, а то й ненависти. Гасла загальної пролетаризації є в нас популярніші, ніж гасла добробуту і дорібку. Доходимо в цьому просто до абсурду, гальмуючи важливість збогачення одиниці „тому, що нарід бідний". Хоч ми свідомо далекі ніби від соціялізму, а підсвідомо хочемо, щоби всі були рівні... у своїй нужді, невибагливості, примітивізмі.

Чи в тих обставинах можна думати про господарський розвиток нації, про заплідню вання одиниць амбіцією „вибитись", здобути кращі умовини для життя, збільшити ряд засібних людей, в якому середовищі — і тільки в ньому — виростає згодом „духова еліта", без якої нація не є нацією, а тільки зборищем кольоніяльних паріїв?

Боїмося, що вороже наставлення частини кооператорів до нашого приватництва виросло саме з неслушного розуміння ролі одиниці, з ідеалізування людини-нуждаря, з віри про недоцільність „масового гаранту" і недоцільність гасла „через збогачення одиниць до збогачення нації", яке ми висуваємо як гасло, рівнорядне з гаслом „через кооперацію до добробуту мас".

Ми в ніякому разі не хочемо зменшити значіння кооперації для матеріяльного піднесення українського народу в Польщі. Ми не сумніваємося теж у слушності згаданого кооперативного гасла. Ні! Ми тільки віримо в слова визначного німецького економіста Сомбарта, який, обговорюючи модну тепер плянову господарку, сказав: нерозумний тричі нерозумний був би той, хто з доктринерської впертости хотів би резиґнувати хочби з одної форми, що їх нам у своїй ріжноманітности приносить життєва дійсність.

Коли закоріниться в нас „культ добробуту" на місце „культ нужди", то не тільки це причиниться до розбурхання підприємчивости одиниць, але теж підприємчиві одиниці, наші купці, промисловці і ремісники поширять значно круг рідної клієнтелі, бо життєві вимоги — бодай засібніших людей — зростуть і вони соромитись будуть демонструвати свою „нужду" тоді, коли в них є майно і гроші.

Наша остаточна ціль є не тільки виратувати українські маси з кольосального матеріяльного занепаду, але дати їм добробут, так як це робили колись Поляки в чужих займанщинах і так, як це роблять Чехи.

В тому напрямі повинна працювати кооперація, як теж свідомий великої місії у національному життi наш приватницький світ.

До цього додає „Діло" таке:

До вище наведених правильних уваг ш. автора можнаб додати чимало прикладів на низьку життєву стопу, якої тримаються наші навіть дуже заможні одиниці, на відсутність зрозуміння до цілої т. зв. культури (щораз нові меблі, килими, образи), брак зрозуміння для комплетування гарних домашніх бібліотек, незацікавлення модою і т. д. Можемо доглянути у нашому національному житті в Галичині цікаве явище: нахил до ощадности ніби доводить до одиничного збагачення, але одночасно люди з грішми живуть дальше на первісній, малогідній життєвій стопі і причинюються до „культу нужди".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Е. З., Ню Йорк, Н. Й. — Про справу Всеукраїнського Конгресу вже було нераз говорено й писано. Є вже і вирішення в тій справі. Про це певно знаєте зі звітів, зложених на річнім засіданню Виконного Комітету Обеднання. Крім того Ваші погляди цілком згідні з тими, які були висловлені на тім засіданні. Тож нема потреби тесаме знову видвигати.

ЗМІСТ 11-го (35) ЧИСЛА „РІДНОЇ МОВИ":

І. Огієнко: Що таке речення. М. Гнатишак: Артизм творів С. Руданського. С. Черкасенко: Наша твердиня, поема: 7. Мій квітник. І. Огієнко: Для одного народу — одна наукова термінологія. П. Кривоносюк: Здрібнілі форми в українській мові, заваги до психольоґії української мови. Є. Грицак: Новотвори в сучасній українській мові. І. Коровицький: Правописний хаос. Фр. Коковський: Назви осель Ліського повіту в XV-ім столітті. В. Сольчаник: Назви частин воза в західніх бойків. о. М. Будович—Б. Лисянський: Ще про наші особові ймення. Розділ для самоуків: Початкова Граматика української літературної мови „Рідне Слово". Списи Прихильників рідної мови. — Адреса „Рідної Мови": Warszawa 1, ul. Stalowa 25 m. 10. Передплата в Америці 2 дол. річно.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член тов. „Зоря", від. 69 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котра була мені великою піддержкою у моїй недузі. Бажаю якнайкращих успіхів У. Н. Союзові. Також дякую урядникам тов. „Зоря" за їх труд.

Микола Сулима.

Люіджі Бруно.

ЗАЛЮБЛЕНИЙ ЧОЛОВІК

Він був звичайним членом нашого гуртка, що сходився радніше в одній невеличкій, охайній гостинниці ніж у розкіних нічних льокалях, що в них ґрають Мурини. Тут ми при склянці вина ґрали нашу партію, а як приходила пора, розходилися без слова, бо знали, що завтра знову побачимося всі разом. Та одного дня прийшло до голови Петрові Сестрія оженитися. Увесь наш гурток був на вінчанні й усі ми, як лицює, відпровадили молоду пару на залізницю. Відтоді більше я не бачив його.

Петро Сестрі був гарний юнак, зодягався все за найновішою модою, пристойно ґоґрив.

Після кількох місяців сказали ми собі, що вже булоб пора пошукати його. Постановили ми зателефонувати до його хати.

— Гальо, хто там?

— Хата пана Сестрія.

— Чи моглиб ми попросити до телефону пана Сестрія?

— Пан із панею пішли до „Каприні", а вернуться коло півночі.

— Скільки вже буде, як вернувся до Риму?

— Вже десять днів.

— Будьте такі добрі, скажіть йому, що до нього телефонували приятелі.

— Прошу.

Всі ми згодилися, що булоб добре піти до „Каприні", та вкінці постановили ми, що в нім невигідно. Минув тиждень, потім ми знову допитувалися за нього:

— Чи пан Сестрі дома?

— Пан із панею пішли до „Суперсінеми".

За кілька днів відповіли нам, що пан пішов із панею до „Барберіні", потім до „Модерного" та до „Корзо-Сінема".

Не лишалося нам нічого іншого, лише сказати собі, що наш приятель став найзапопадливіший кінематографічний гість.

Зрештою це й нічого надзвичайного: всі молоді чоловіки покидають приятелів. І дні минали, й місяці летіли, а Петро не давав про себе знаку життя. Ми, як звичайно, сходилися, тай, далебі, найбільше говорили про нашого приятеля. Нам було ясно, що це не проминаюча переміна, лише наш приятель став жити зовсім іншим життям. І правду сказати, ми вже стали менше поважати нашого приятеля...

А одного ранку зійшлися ми припадково на вулиці Венето. Ми хотіли довідатися, що в таку пору робить наш приятель і чи тепер не могли би ми бачитися з ним. Та батеперь іще менше ніж вечором. Сказали нам, що пан встає разом зі сонцем, потім скоро вмивається, гімнастикується одну годину, опісля їде до Вілля Борґезе, там їздить на коні дві години, потім іде до школи їзди на коні.

— Щож це такого з ним? — подумали ми всі.

Було пятнацять хвилин по дванацятій, а до Вілля Борґезе всього кілька кроків. Ми леди перетиснулися до школи їзди. Були там кілька чужинців, одна амазонка, а наразі появився гарний білий кінь. На ньому їхав якийсь юнак. Публика знала його, бо зараз почулися голоси:

— Ось він, уже їде!

Юнак їхав чвалом, ввічливо відповідав на поздорови, а вкінці вклонився низько одній особі, що напевно була серед юрби, як і ми. І серед чвалу пропав.

Ця особа, що юнак поздоровив її, то була пані Сестрі й ми також постановили привітатися з нею. Була окружена приятельками: приняла нас дуже щиро та представила нас своїй приятельки.

— Ми дійсно одушевлені, пані. Ваш чоловік знаменитий їздець.

І пані їй таксамо говорили, а в її очах сяла радість.

Пані нам дала знак, щоб ми йшли з нею і так дійшли ми до дверей. Тут ждав на неї Петро з двома чудовими кіньми. Як побачив нас, розняв руки, а потім нам щиро став оповідати про свій спосіб життя, як то приємно вставати рано, як він любить спорт, коні, потім просив, щоб ми провожали його до дому.

Треба згадати, що нам усе те, що ми досі бачили й чули, виглядало на Бонтемпелів „маґічний реалізм": їздець, якого оплеске юрба, кінський спорт, кавалір, який здоровить свою даму... Чи то дійсність, чи кінематограф? І чи не схожий наш приятель на „божеського" Джана Ґільберта?... І ми не зчудувалися, як *прийшли до хати нашого приятеля*, що застали там усе уладжене наче в кіні: багато паравнів, фотографій славних артистів і нашого приятеля в ріжних позах із кіньми й без коней, з ріжними електричними лямпками і т. д.

А як ми вийшли з того кінематографічного круга, всі ми стали сміятися.

— Чи ви запримітили, який він уже подібний до Джана Ґільберта!

— Кінематограф зіпсував його.

— Збожеволів!

Небаром потім я сам стрінув його на розі одної вулиці в дільниці Людовізі. Мені здавалося, що йому не було приємно, що я його стрінув, тимбільше, що я його не зараз пізнав, бо знову так дуже змінився. Мав на собі якийсь дивний одяг, обголив ті свої непримені бокобороди, які його робили смішним. Та зараз розговорився, як і давніше. А я сказав до нього з жартом:

— Вже довгий час, коханий Петре, не пізнаю тебе. Вічно змінюєшся. Мушу признати, що від нині вечором починаєш бути но-вальний. Чи не міг би ти виявнити мені, що це *тобі сіло в голову?*

З повагою, якої я досі не бачив, у нього став говорити мені:

— Тепер я тобі все виясню. Ти не знаєш, приятелю, що кінематограф може чоловікові геть перевернути в голові та вчинити, що й подружжі окови стануть тяжкі. Моя жінка така божевільна на точці кінематографу, що все інше її не бавить. Я це зараз запримітив підчас нашої пошлюбної подорожі. Ні у Фльоренції, ні в Венеції, ні в Мілянї, ні в Парижі нічого іншого не бажала, лише кіна. І я зважав, що вона дуже розуміється на кіновому мистецтві, коли я на це не розумівся. Коли я на виставі читав назвища головних осіб, вона мене поправляла: читається Кляйв Брук, а не Кліве Броок, Гері Куза, Баста Кітон, Норма Шіра, Гльорія Свансон, Моріс Шевалє, а потім додавала біографію кожного, бо Павлина знала і їх життєписи і їх пригоди. Зпочатку я був потурливий на її манію і ми ходили до всіх кінематографів по містах, у яких ми були. Та одного вечора відкрив я і ще щось інше: в „Ґерзі" в Торіні давали нову фільму Джана Ґільберта. Вона мені підчас усієї вистави хвалила Ґільбертову гру, як він зодягається, як він надскакує жінкам, який він добрий їздець. Вкінці я мусів повірити, що ідеалом для неї був би чоловік на зразок Ґільберта. І що мені оставалось іншого, як перемінитися в Джана Ґільберта, коли не хочу втратити жінки?

— Так, я розумію. Я знаю чоловіків, що роблять і більші дурниці.

— Та мені здавалося, що мені всміхнулося щастя. Як Ґільберт через голос не міг бути в звуковій фільмі, моя жінка скоро втратила всю симпатію для Ґільберта. І тепер мені не треба ні коней, ні бокобородів, ні їзди верхом... та... Прийшов Моріс Шевальє. Тепер мушу носити одяг у кратьки, білий капелюх, та що я нічну, як мій голос не буде нічого варта?

— Я зовсім невинний — каже обвинувачений чоловік.

— Е, це кажуть усі! — запримічує суддя.

— Тож бачите, пане судде, коли всі так кажуть, то тимбільше мусите мені вірити!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

КВІТКА З ЗАПАШНОГО КВІТНИКА.

Пишеться:

„Нібито українська „Свобода" ... в слід за нею почали нападати в бандитський спосіб українножерні польські часописи... на політичнім смітнику, що його витворила спілка занарлизованих українських „революціонерів" + жидо-большевиків - петлюрівців, праовірних агентів Варшави, + російських українножерних „єдино-неділимців" і польських та ріжних інтернаціональних агентів".

Так пише від себе в передовиці під наголовком „Розкриваємо політичний шантаж" газета, що зветься „Наш стяг".

Чого люди вважають за потрібне вживати стільки лайливих слів? Чи якби вони чули, що мають за собою правду, треба би було їм уживати „крепких" слів?

ДЕ СУТЬ СПРАВИ МОВИ?

Львівський щоденик „Діло" у статті, в котрій дискутується з одним дописувачем за заслуги проф. Івана Огієнка, пише:

„Повторяємо: шкідливість діяльности проф. І. Огієнка полягає в тому, що він передчасне поняття мови і правопису і замісць допомагати природній еволюції літературної мови та процесові вирівнання невеликих і маловажних правописних ріжниць, вводить у мову і правопис хаос".

Нюйорський щоденник „Таймс" жаліє, що в Америці нема такого „поліцая мови", якого має Англія в особі А. П. Герберта, про котрого „Таймс" каже: „Герберт не є консерватистом у граматиці, ні ворогом новини. Він тільки виступає проти недбалої граматики й негарних мовних новотворів".

Якби так англійський „поліцай мови" начав війну за те, чи мається писати „labor" чи "labour", "jewelry" чи "jewellery", „ах" чи „axe", „meter" чи "metre", program" чи "programme", "cider" чи "cyder", "pajamas" чи "pyjamas", то в Америці з нього кінь сміявсяб.

ЯК ЖИВЕТЬСЯ В ТОМУ РАЮ?

Члени американського смичкового квартету, що мали клопіт з фашистівськими „чорними сорочками" в Римі, мимоволі розкрили світові, як живеться людям в Італії.

Як відомо, про те, як живеться в Росії, Польщі, Румунії, Італії, Німеччині, словом у краях, де нема свобідної преси, не так легко дізнатися. Навіть людина, що там живе, не конче це знає, бо в ґазеті нема нічого кромі знаменитих здобутків політики уряду. Заграничним кореспондентам та іншим обсерваторам звичайно ставиться при добуванню знання про життя непереможні перешкоди.

Але трапляється така подія в Римі. Иде похорон. Переходячі вулицею чужинці задержуються, щоб йому приглянутися. До них нагло підбігає фашистівський сторож у чорній сорочці та щось до них кричить. Заки вони зорієнтувалися, чого він від них хоче, цей уже напав на них з кулаками. Як набрали, один з них пояснив, що вони чужинці, й італійських звичаїв не знають. На це фашистівський сторож перепросив їх: „Я думав, що ви Італійці!"

Значить, так він поводивсяб з Італійцями. Не питаючися, що й куди, палкою по голові. Знай, Таліяне, що це твій рідний край!

ЧИ ЦЕ ВІДПОВІДНИЙ ЗАСІБ?

„Бейкері енд конфекшенері воркерс ін інтернешенел юніон оф Америка", котра вже від довшого часу веде в Ню Йорку завзятий страйк робітників, у котрім бере участь коло пів сотні українських пекарів, пише:

„У пекарні на 165-тій вулиці й Парк Евеню більшість страйколомів це Німці або люди німецького роду. У цій фабриці, у фабриці в Гвайт Плейнс, у фабриці підприємства Кушмена на Ричмонт Гил, Лонг Айленд, ці робітники не представляли ніякої небезпеки для робітничого руху, як довго не було в Америці впливу націстичних організацій. Одначе постійний вплив гітлерівського руху й тайна піддержка цих впливів деякими формами в фабриках Кушмена створили таку ситуацію, що ці робітники не бачать небезпеки перед собою. Робітники, що ходять на вправи та беруть участь у націстичних організаціях, скоро занедбують своє членство в юнії. Коли їх питати, чому вони даються вживати за страйколомів, вони отверто заявляють, що вони виступили з юнії, бо Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, агітує за бойкот німецьких товарів".

Не можна відмовити німецьким пекарям права протестувати проти рішення Федерації Праці бойкотувати німецькі товари, але чи розумно це мститися на робітничій юнії за бойкотову постанову, стаючи страйколомом проти власних інтересів? Як вони думають, що зроблять прикрість юнійним робітникам, то чи не нагадається нам наша поговірка: Так батькові й треба: не хотів купити мені шапки, най мені вуха мерзнуть!

Мусій Степанчук.

НАШИМ ПІВЦЯМ-ПОЕТАМ

Не співайте пісень жартобливих,
Щоб себе лиш ними веселити,
Не співайте і пісень тужливих,
Щоб у горю ще більше сліз лити;
А співайте ви пісень бадьорих,
Голосніших ніж сурми військові,
Щоб будити рабів усіх кволих,
Щоб лучили всі сили здорові.

Не співайте про тихі озера
Й про ставочки, що мовчки дрімають,
Ні про літа, що минули вчора,
Ні про злидні, що сили зїдають;
А співайте про моря бурливі,
Що филюють, киплять безнастанно,
Ви про бурі співайте жахливі
і про громи й страшні ґураґани.

Не співайте про плазунів вючих,
Ні про трусів, що криються в норах,
А співайте про вітри моґучі,
Про високі верхи в синіх горах;
Про орлів ви відважних співайте,
Що високо під небо взлітають,
Львів відваги рабам ви додайте,
Хай кайдани відвічні скидають.

Ви співайте про ріки ревучі,
Що всю злобу несуть на дно моря,
Ви співайте про лани цвитучі,
Що з вітрами про долю говорять;
Ви співайте про красу і силу,
Про героїв відвагу і славу,
Про блискучу їх зброю сталеву,
Про всі війни й побіди яскраві.

Ви зі сталі тешіть слів завзяття,
Щоб слова ті в зброю замінились,
Ви будіть і найменшого брата,
Щоб до праці готовив всі сили.
Ви співайте, щоб мертвих збудити,
Щоб байдужих поставити в лави,
Ви в їх груди жару-вогню влийте,
Щоб до чину завзято всі стали.

Ви загрійте народ ввесь до бою,
Щоб ми стали в одній лаві збиті,
Щоб ми радше лягли головою,
А не були рабами у світі.
Не співайтеж пісень про недолю,
Про кайдани, неволю й руїни,
А малюйте ПОБІДУ І ВОЛЮ
І ВЕЛИКУ ДЕРЖАВУ ВКРАЇНИ!

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 321 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головному урядові нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $75, а також за попередню допомогу в сумі $50, котра стала мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Григорій Белюх.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До Братів Лемків.

Ми, Лемки, зовсім байдужо ставимося до організаційного життя і не оцінюємо організаційної праці. Тут хочу подати, як наші вороги слідять за кождим рухом нашого організаційного прояву. Це на око здається дрібничка, але взагалі це має велике значення для нас, Лемків, і всього українського громадянства.

Як на початок, подаю нашу малу, але мозольну працю з боку Комітету Допомоги Лемківщині в Ню Йорку. В той час, коли депресія діткнула нас в Америці найгірше, ми взялися до допомоги Лемківщині. Правду каже наша приповідка, що тоді брат братові помагає, коли сам біди по вуха має. Так і зійшлося нас кілька осіб, і всі майже без праці, памятного дня 9. вересня 1933 року, щоби подумати, як допомогти нашому братові в рідній краю, де він стокрот більше бідує ніж ми, що тут без праці.

Ота пригадка здригнула тоді мною і пригадала мені обовязки супроти рідної моєї землі і мого народу. Приспане стрілецьке серце як орел полетіло далеко на рідні землі, на лемківські зелені Карпати, там де Сян срібною лентою несе свої води поміж зеленими горами:

Де рідне слово гомонить,
Де рідним звуком пісень
дзвенить,
Там! де Карпати, де степи,
Там Вкраїна Мати живе.

Там наш рай, карпатський рай!
Україна, наш Рідний
Край.

І вийшло від нас тоді слово і це слово ми в той же час пустили в діло і заснували Комітет Допомоги рідним братам в краю. Тяжка це була праця в тяжких обставинах безробіття. Нераз приходилось попросту жебрати кутка, щоб перевести збори і обдумати, як далі провадити цю справу, щоб громадянство нас зрозуміло, про що нам іде. В той час найбільше ще нам ішла з помічю, бо давала нам галю на збори і на проби на представлення майже даром, греко-кат. парохія при 7-мій вулиці в Ню Йорку, за що їй слава і честь.

Наша справа набрала тоді вже більше розголосу, коли ми дали перше представлення в церковній галі при семій вулиці, „Лемківське весілля". Тоді загал повірив, що ми вже не якісь-там Лемки-кацапи, большевицькі відірванці чи там які інші. Тоді пізнали всі, що ми Лемки-Українці, та що працюємо для української справи.

Повним ходом пішла наша справа з хвилею приїзду з краю рожом з Лемківщини п. М. Дудри, студента львівського університету і члена Лемківської Комісії при тов. „Просвіта" у Львові. В той час широко розписались наші часописи в Америці про долю нашої забутої Лемківщини. І нам вдалося зрушити загал і дати йому пізнати долю і недолю забутої галузи українського народу.

Але подивімся, як наші вороги тремтять з переляку і як їм на тім залежить, щоби в нас не було єдности. Подаю як факт, що коли появилося в пресі повідомлення про зїзд Лемків в дні 4. вересня 1935 р., то наші, замотиличені червоною гнилю, наробили крику. Мовляв, фашисти і петлюрівські недобитки створили Лемківську Організацію, щоби розбивати робітників і їх Лемко-Союз. Але замало їм того було, бо коли побачили на вічу дня 15. вересня численне громадянство і щире відношення до нашої справи, то вони давай впихатися поміж наші ряди і баламутити наших членів, в більшости молодих членів. Хотіли захопити уряд у свої руки, і касу, але стрілецька душа своїм природнім інстинктом відчула цю небезпеку і не сталося так, як собі того бажали опікуни чужої справи. Цей малий факт хай послужить нашому чесному громадянству прикладом того, що було підчас визвольної боротьби. В тім часі, коли найкращі сини клали свої буйні молоді голови на жертвенник свободи Рідної Землі, московські запроданці топтали найкращі наші почування, безчестили наше Стрілецьке Імя. Тому кажім сміло й отверто: Геть від нас, слуги червоної Москви чи Варшави! Ми не хочемо служити чужим, а думаємо за те, щоб якнайбільше піднести нашого брата в краю на просвітнім і культурнім полі. Ми мусимо стояти на сторожі нашої справи і освідомити себе самих. Нам треба гилікувати себе з тих хвороб, на які хоріли наші батьки, на те самолюбіє „я", на те „я так зробив", „я так хочу", „а я знов не можу". Ставаймо, Браття Лемки, в ряди своєї організації і єднаймося в одну силу, бо тільки з силою борог числиться. За наші добрі діла будемо записані золотими буквами в історії нашої Лемківщини і в загальній історії Великої і славної України.

На закінчення звертаємо увагу всьому чесному громадянству, що наш Комітет змінив назву на імя „Організація Оборони Лемківщини Західньої України, відділ 1. у Ню Йорку". Застерігаємося, що колиб хто робив імпрезу під давним нашим іменем „Комітету Допомоги Лемківщині", то ми з тим не маємо нічого до діла.

Олекса Роман, фін. секр.
Орг. Обор. Лемківщини Зах. України, відділ ч. 1.,
бувший стрілець У. Г. А.

БАЛТІМОР, МД.

Листопадове Свято.

Дня 10. листопада відсвяткувала наша громада в Українськім Народнім Домі Свято відродження української державности на землях Західньої України.

На свято прибули всі ті, що дорожать памяттю Листопадових Днів. Програма свята була баата і ріжноманітна.

Вступне слово виголосив гром. Й. Семенків і відчитав програму свята. Хор під управою п. Йосифа Слободяна відспівав американський гимн, а потім кілька українських пісень.

Святочний реферат виголосив о. В. Мицик з Честер. Бесідник переповів усі важніші моменти з історії боротьби нашого народу за визволення і свою державу. Сягнув споминому у давнину, в часи князівські і гетьманські, зупинившися ширше на відродженні української державности в Києві й у Львові. Бесідник говорив цікаво й зворушив своїми споминами слухачів до сліз.

По рефераті знову виступив хор і вивязався похвально зі свого завдання. Виступали молоді декляматори і декляматорки, шкільні діти, як М. Никула, В. Іванович, Магдуня Кащак, Надя Іванович, Анна Гевера. Анна Пісь витиснула сльозу з лиця кожного, що слухав, як деклямувала „Листопадову ніч".

Кінцеве слово сказав Й. Семенків, вказуючи на вагу такого свята, з якого бє лицарським духом. По концерті відбулася товариська гутірка.

Анна Никула і А. Пельц перевели збірку на інвалідів і зібрали $28.55, які відослано до краю через Обєднання.

Жертвували по $1: Й. Семенків, Теодора Семенків, П. Семенків, Я. Семенків, П. Мармаш, Настя Мармаш, Ґ. Шулька, Н. Шулька, Н. Малко, Т. Кащак, Т. Іванович, А. Пельц, Т. Никула, Н. Шандровський, Л. Шандровський, М. Криж, І. Гевера, Д. Владика, В. Захарків, Ю. Подгорняк, С. Кузик, Й. Фаль; по 50 ц.: І. Пирижук, М. Жарас, Й. Мармаш, Й. Слободян, В. Пісь. — Решта дрібними датками.

Йосиф Семенків.

Французський письменник Бальзак працював звичайно в ночі, поки не запіяв півень у його городі.

Раз був Бальзак у дуже поганому настрою. Прикликав слугу та сказав:

— Віднесіть, прошу вас, нашого півня до годинникаря на нашій вулиці.

— Годинникар сказав мені — відповів слуга, як вернувся — що півня треба занести до ветеринаря.

— Ніколи в світі, — відповів Бальзак — віднесіть півня ще раз до годинникаря, щоб його оглянув. Давніше півень усе піяв в четвертій годині рано, а тепер починає піяти в пятій або й пізніше..,

Лікар: О, я так і думав собі: ваш чоловік має воду в лівому боці.

Жінка: Якжеж би ні, та він десять літ виходив усе без парасолі!

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

ORGANIZE FOR BASKETBALL

With the approach of the Basketball season, I wish to point out that it is highly essential that all clubs and team managers get busy now (if they have not yet begun) in organizing and preparing their teams for a season, promising of great activity.

Importance of Sports

From all indications—last season's rocketing sport developments, the sport talks and conversations at the Third Ukrainian Youth's Congress held in Detroit, and, from the personal interviews with team managers in various Ukrainian localities of the East during my September three-week Good-Will Sport Tour, it is definitely conclusive that the Ukrainian Youth everywhere has at last realized the important role that active participation in sport can play as an effective uniting and advertising medium for us, disunited and little-known Ukrainians. The youth has now awakened; there is no denying this fact. And, now that they are aroused and if they seriously buckle down to real work, who will dare stop them!

Many new teams were created last season, with reasonable expectation of many more to rise. Practically every club is or will be athletically represented this coming year in some sport. In basketball alone there were close to 100 teams in action as well as a few regular Ukrainian leagues here and there. A greater number will exist this season and the Ukrainians everywhere will attain high recognition by winning town, city, county or even state championships. They have done it in the past; they can do it again. The Ukrainians are good in sports and the opponents know it!

The UYL-NA

Sport among the Ukrainian youth has reached a new pinnacle. Athletic talk was quite prevalent before, during and after the Congress days in Detroit. Sport resolutions were proposed, drawn and unanimously passed by the club delegates, and, as a result, the Ukrainian Youths' League of North America decided to devote and concentrate its attention in developing and expanding of but two departments... "The Ukrainian Cultural Center" and that of the "Sport Division." And to assure even greater activity in the sport fields, the future of the three major sports among the Ukrainians now—Basketball, Baseball and Track, was put into the hands of three ambitious and experienced young men who volunteered their services in broadening the scope in their respective fields. The logical departure of subdividing the work so as to insure more concentrated effort for each man in each sport, rather than invest all of the responsibility in one man, as was the case last year, should naturally produce better results.

Three Sports Directors

In other words, there will be no one Sport Director this year, but three in his place—one man to direct but one sport, i. e., one in Basketball, one in Baseball and one in Track. Each man is to do what he believes is proper in his particular field, with the promised assistance and cooperation from the inactive two. The individual accomplishments should prove interesting!

Due to its popularity and comparative inexpensiveness, Basketball should show the widest range of activity. We have the teams, we have the ambition and spirit, all we need now is the Initiative to act at once! Not procrastination, or waiting for the other fellow or girl to start to do something, but, be the initiator. Be aggressive, to progressive, as time waits for no man or cause. Accomplish, produce results, but do not rest, as rest is rust. Have confidence in your own ability to organize. Be certain of success, for you cannot fail if you are sincere and steadfast in your ambitions. We Ukrainians can now catch-up and even surpass the nationalities, who through sports have already won fame and acclamation.

Basketball Leagues

All clubs should at their next meeting appoint a representative and decide whether they are willing to have their team participate in a Ukrainian League in their section, if one is formed. The more experienced and active should, on their own initiative, call a sport gathering to draw up a Constitution and By-Laws for their league, to comply with their environmental circumstances, which naturally vary in different sections. However, in drawing up these rules, there are certain restrictions which should be carried out, namely:

1. Leagues to include in their title the name "Ukrainian."

2. All teams participating in a Ukrainian Basketball League should be designated publicly in some manner as being Ukrainian.

3. All players participating in League games must be of Ukrainian descent (with exceptions).

4. Leagues are to be strictly amateur in competition.

5. All teams to become members of the UYL-NA through its Sport Division.

With these general rules to bear in mind, there should arise no disputes, misunderstandings or demands on the part of the sport managers when drawing the league regulations. The reasons for these five rules are too plain and obvious to necessitate explanation.

Sport Division To Help

Incidentally, please remember that the Sport Division was not created to control or take advantage of any existing team or league, but only to serve, aid, guide and inform. The work of the Sport Division is endorsed by the largest Ukrainian youth league in the country, and today it is looked upon as the outstanding athletic bureau among the Ukrainians. Its actions are constantly under the close observant eyes of the executive board of the league at all times.

The Sport Division is what the Ukrainians needed; now that we have it, let's all work together—united in effort, and striving for identical goals, for the betterment and glory of the Ukrainians. Let's see if we can't get better cooperation from the managers this year! You are the ones upon whom the responsibility lies. Don't lie down, but join in the ranks of the marching youth, for at last we're going places and we can't be stopped.

Alexander Yaremko.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Переборщив.

Два славні чоловіки оповідають собі ріжні історії зі свойого життя, коли то вони оба дуже бідували. Перший оповідає, що він мешкав у такій маленькій кімнатці, що не міг у ній навіть одного кроку зробити. „О це ще ніщо, — каже другий. — Моя кімната була така маленька, що в ній навіть мій годинник не міг ходити і я мусів його продати.